

Izhaja vsak torek, četrtek in sobota. — Cena: Za celoletno 80 K, za pol leta 40 kron, za četrt leta 20 K, za 1 mesec 7 kron. Posamezna številka stane 1 krono.

Na pismene naročbe brez pošiljate denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštine proste. Ne-frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strossmayerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 80 v od 1 mm, za poslana, naznana običnih zborov, naznana o smrti, zahvale itd. K 1-20 od 1 mm, za reklamne notice med tekstom 5 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 10 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ☐☐☐ ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Vesnič sestavi koncentracijsko vlado? — Madžari povzročili upor v Subotici, pripravljali nemire v Čehoslovaški. — Železniška nesreča v Slov. Bistrici.

K položaju.

Celje, 28. apr.

Ljubljanski »Naprej«, glasilo slovenske soc. demokracije, je dne 24. tm. v nekem članku, v katerem govori o zunanjepolitičnem položaju, zapisal tudi besede: »Zadeva inozemstva ni naša zadeva«. Dvomimo, da je pisec članka zapisal te besede v polni zavesti, kaj je napisal. Da bi bilo socialni demokraciji vseeno, ali dobimo Reko in naše Primorje in Dalmacijo, da bi ji bilo vseeno, če danes ali jutri Madžari opustošijo naš Banat ali Avstrija zopet naš Korotan, o tem po vseh dosedajšnjih izjavah socialistov dvomimo. Zato je pač posebno danes treba pri vsaki takšni izjavi vodilne previdnosti, posebno v pisavi vodilnih listov strank.

Vihar, ki je zadnje dneve v obliki železničarskega in generalnega štrajka besnel čez našo domovino, ponehava. Delavstvo se je — razun železničarjev — vrnilo na delo v spoznanju, da je ne rušenje, ampak delo glavni pogoj našega razvoja in napredka. Železničarji vsled sklepa glavnega stavkovnega odbora še stavekajo naprej in se dosedaj povečini še niso odzvali pozivu oziroma vpoklicu k orožnim vajam. Pričakovati pa je že danes ali jutri ugodnega rezultata pogajanj med železničarji in vlado, ki bo tudi železničarjem omogočil zopetni vstop v službo.

Da je nepremišljeni in prenapleni vladni ukrep glede vpoklica železničarjev doživel fujasko, je danes očitno. Zato si bo vsaka bodoča vlada morala stokrat premisliti, predno uporabi takoj takšna nasilna sredstva proti ljudem, ki so dejansko prvotno pričeli stavkati le za izboljšanje svojega gmojnega položaja. Kdor pozna zgodovino železnic, ve, da so enaki ukrepi že pred vojno na Ogrskem in v Italiji doživeli fujasko, in jasno mu je bilo, da pri nas po vojni, po velikanskem petletnem zrevolucioniranju duhov, ne more biti drugače. Da je dr. Korošec, ki je povzročil te ukrepe in je s svojo pasivnostjo in z zavlačevanjem glavni sokrivec na velikanskih, v milijarde idočih škodah vsled stavke, kot železniški minister v nadalje nemogoč, mora uvideti vsak trezno misleč človek.

Mir in red se zopet povračata. V trenutku, ko Madžari inopravljajo čute v našem ozemlju in pripravljajo punte ob naših mejah, v trenutku, ko se reško in jadransko vprašanje končno bliža bliža svoji rešitvi in ko stojni na kocki naša gospodarska bodočnost, v tem trenutku sta mir in red v notranjosti brezpogojna potreba. V kalni vodi nemirov v naši državi so hoteli ribariti Madžari in Lahi in drugi. Zmotili so se, če so upali, da nastanejo pri nas ruske ali ogrske razmere. Komunistični teroristi, ki so sanjali o sovjetski republiki in so jo z nasiljem in s krvjo hoteli krstiti, so v naši državi tako izginjajoča manjšina, da so bili taki upi naravnost smešni. Hočemo državo socialne pravičnosti in gospodarskega ravnotežja in napredka, nočemo pa države terorizma, diktature enega razreda nad vsemi drugimi.

Kakor pravijo najnovejša poročila, stojimo tik pred sestavo nove vlade z dr. Vesničem kot kabinetnim šefom, vlade koncentracije vseh strank. Velika in težka naloga čaka novo vlado, da popravi moralne in gospodarske škode, ki jih je v svoji zakrknjenosti zakrivila. Protič-Koroščeva vlada. Naš notranji in zunanji položaj kategorično diktira vsem strankam umerjenost, objektivnost, razsodnost in premissljenost. Diktira jim z železno silo, da urede vprašanje prehrane in ž njó v zvezi stoječe draginje, da urede nebroj socialnih vprašanj in v prvi vrsti, da vlada nemudoma pripravi vse za volitve v konstituante in jih čimprej izvede. V. S.

V premissljevanje.

(Dopis iz celjskih krogov.)

Treba si zapomniti, da so ob vsaki priliki naši celjski nemški kapitalisti in nekdanji nemški politiki, kedar katerakoli kriza ali težkoča ogroža našo mlado državo, vsikdar na strani prevratnih elementov. Vedno še nočejo videti in spoštovati naše nove države, ki je tudi njihova domovina; vedno se še dajo zapeljati smešnim iluzijam ter s svojim obnašanjem zastrupljajo in zapeljujejo nerazsodne mase, ki so nahajskane in zapeljane od tujih elementov in tujega denarja. Že parkrat smo imeli priliko, opaziti ne lojalno nemško obnašanje in dobre slovenske sklepe, ki smo jih povsodi slišali. Vse pa je doslej ostalo pri starem: nedogledna že postaja vrsta nemških verižnikov, ki se rekrutirajo iz pouličnih brezposelnih elementov; koliko imamo že v Celju nemških damskih kapel, niti ne vemo. Samo to vemo, da je za vse te ljudi in še za celo vrsto tujih podaničkov, oficirjev, penzionistov ter sploh Jugoslavij zelo »naklonjenih« govorečih elementov vedno dovolj prostora v Celju, in bogvaruj poskusiti, da bi se koga odstranilo ali pomaknilo vsaj bolj v okolico — takoj je na poti čut humanosti in pravičnosti, takoj intervencije in dane obljube in garancije. Krivda za vse to ne leži samo v Ljubljani, največ krivde je v Celju; po pritožbah, ki nam dohajajo, imamo občutek, da se dela naša mestna politika brezciljno in da ima nemški in nemškutarski element, ki je dosledno odporen, vse preveč vidnih in manj vidnih zvez. Nemški list nam vedno poje pesem o vzornem bivšem mestnem gospodarstvu; sadove tega gospodarstva občudujemo v milijonskih vojnih posojilih. Za nas Slovence vzgleden pa je bil nemški magistrat v nacionalnem pogledu; delalo se je po neizpolnih načelih, vsak ukrep in vsak korak nemškega magistrata je zasledoval en sam cilj, te načelne in dosledne politike danes v Celju ne vidimo; bila je skozi desetletja Nemcem potrebna, tudi nam ne bi danes škodovala, ko se država šele konsolidira.

Skrbimo za vojne sirote, s tem za obnovitev naroda!

Vojna nam je pobrala cvet našega naroda. Te nebrojne izgube moramo nadomestiti na tak način, da nam niti en sam otrok ne gre v izgubo, da iz vsakega otroka naredimo koristnega člana naroda in države. Tista država si prva opomore od strašnih posledic vojne, ki bo prva nadomestila svoje izgube. Država stori vse, kar ji je v današnjih razmerah mogoče storiti v tem pogledu, a dolžnost nas samih je, da k obnovitvi našega naroda pomoremo prav vsi.

V Sloveniji imamo okrog 10 tisoč vojnih sirot; koliko je drugih otrok, ki so vsled posledic vojne, slabe prehrane in slabe vzgoje v nevarnosti, da nam popolnoma propadejo duševno in telesno! Na nas samih je, da napravimo iz teh otrok koristne člane človeške družbe, ali pa da postanejo vsled slabe vzgoje, zapuščenosti itd. nadloga naše družbe in breme našim oblastim.

Oglasile so se že posamezne premožne družine, ki so se izjavile pripravljene, sprejeti za svoje ali v preskrbo po eno ali več sirot. Ta plemeniti čin je vse hvale vreden. Prepričani pa smo, da bi se takih plemenitih družin dobilo še več, ako bi bila naša javnost o tem zaostro in informirana.

Obračamo se do vseh županstev, šolskih vodstev, župnih uradov družin, kakor tudi do vsacega posame-

znika, da bi nam pomagali pri tem delu.

Naprosajo se vse one družine, ki bi bile pripravljene sprejeti kako siroto v oskrbo in sicer a) brezplačno, b) proti plačilu, da to javijo pristojnemu županskemu uradu, kateremu naj tudi navedejo svoje želje, kakšne otroke žele (spol, starost, iz kake družine).

Oblastna zaščita dece in mladine za Slovenijo

v Ljubljani, dne 1. aprila 1920.

Podpredsednik:
Levičnik s. r.

Šef urada:
Goršič s. r.

Na Koroško.

Slovensko in jugoslovansko občinstvo, ki si želi letos prijetnih letovišč, opozarja Jugoslovanski generalni komisariat za tujski promet na naša koroška jezera: Vrbsko jezero, Baško in Klopinsko jezero, kjer se hotelirji in gostilničarji pridno pripravljajo za sprejem letoviščarjev in turistov. Krasota teh jezer bode gotovo privabila mnogo gostov v te prekrasne slovenske kraje. Ne glede na dejstvo, da se bodo letos kot prvemu letu oživljenega tujskega prometa potrudili gostilničarji in hotelirji v vsakem oziru ustreči našim gostom, nas veže tudi kot Jugoslovane narodna dolžnost, da podkrepimo s svojim posetom narodno misel v teh dosedaj samo od Nemcev posečanih krajih. Kakor se čuje, so prehranjevalne in življenske prilike precej ugodne in tudi cene ne preveč pretirane. Železniška zveza iz Ljubljane je jako ugodna. Za Vrbsko jezero se peljemo do Svetne vasi, kjer prestopimo na vlak, ki pelje do Vetrinja; odtod bodo ob vlakih vedno vozne prilike na razpolago. Glede Vrbskega jezera opozarjamo na letovišče in kopalnišče Majernik, na Sekire, Ribnico, Marija na otoku in Logavost.

Za Baško jezero prestopimo v Področici od koder nas popelje vlak v dobri pol uri na ta biser naših malih jezer.

H Klopinskemu jezeru se peljemo ako se bo oživotvorila avtomobilska zveza Kranj—Jezerko—Velikovec z avtomobilom do Dobrole vasi, odkoder je preko Maribora in Dravograda do železniške postaje Sinčavas, odkoder je približno ravno tako daleč.

Koroška jezera priporočamo posebno onim jugoslovanskim letoviščarjem, ki bi ne našli bordinga več jezera na Blejskem ali Bohinjskem jezeru in bi vendarle hoteli uživati prijetnosti jezerskih letovišč.

Netočne vladne naredbe.

Dne 26. aprila t. l. v Celje došli »Uradni List« z dne 17. aprila t. l. št. 48 prinesel je začasni zakon o proračunskih dvanajstih in najnujnejših fiskalnih odredbah, ki stopi po besedah svojega pričetka takoj v veljavo, pa svojega koncu pa, ko ga kraj podpisše, kar se dozda ni zgodilo.

Torej, od kedaj naprej velja zakon?

Člen 11 istega povišuje vse kolkovne pristojbine v Sloveniji za 100 odstotkov »potem, ko se izvrši povišba stalnih kolkovnih pristojbin« v Hrvatski itd. Kedaj se izvrši to? Od kedaj naprej moramo torej plačevati kolke v dvakratnem iznesku, za trgovinski register celo v osemkratnem iznesku?

Tako se ne delajo zakoni. Ljudstvo mora vendar vedeti od katerega dne naprej se mu nalagajo novi prav živo občutni davki in to mora vedeti tem bolj, ker finančne oblasti za neizpolnitve pristojbinskih dolžnosti nalagajo grozne denarne globe.

Vlada mora gornji zakon točno in ljudomilo razjasniti.

Stavka.

Pogajanja med vlado in železničarji.

Beograd, 26. aprila. »Presburo« poroča uradno: Železnično ministrstvo objavlja: Železnični minister je sprejel danes ob 10. uri dopoldne delegate železničarjev in dovolil transportne delavcev Jugoslavije, kjer so delegati izjavili, da so železničarji in delavci voljni ustaviti proglašeno generalno stavko pod pogojem, da železniški minister doseže preklic ukaza vpoklica železničarjev vseh letnikov na orožne vaje in če se določi način, na podlagi katerega bi se pričela pogajanja z železničarji. Minister železnic je na to izjavil, da je pripravljen vzeti te predloge v pretres ter se ozirati dobrohotno na vse zahteve, ki se tičejo gospodarskega in materialnega položaja železničarjev in da hoče tem zahtevam ustreči po vsej možnosti. Minister je izjavil svojo pripravljenost za početek pogajanj takoj, kakor hitro se vrnejo železničarji in delavstvo zopet na delo in se vpostavi zopet promet v onem obsegu, kakor je bil pred stavko. Motiviral je svoje stališče s sledečimi točkami: 1. Ker železničarji niso začeli stavke na legalen način in brez obvestila svojih predstavljencev na menenu, da hočejo početi s stavko; 2. ker so se pred začetkom stavke dogodili pozamezni slučajji sabotaže s tem, da so železničarji izpraznili rezervoarje za vodo in pokvarili tudi kotle pri posameznih lokomotivah in 3. ker so se zadnje dni dogajali nasilni akti na železničnih napravah in posameznih osebah, ki so bile pripravljene delati. Minister železnic stoji na stališču, da železničarji popravijo svoje napake s tem, da se vrnejo na delo, da pa naj bodo prepričani, da se bo za njih materijelne interese vsestransko skrbelo. Delegati so odgovorili na 1. točko, da so morali početi s stavko tajno, ker je bila upravičena bojazen, da bi sicer vlada s silo zadržala železničarje in delavstvo na delu, na 2. točko, da so to incidenti, ki so se dogodili brez vednosti organizacije in na 3. točko, da še ni na redan način doganjano, da so te akte izvršili ravno stavkajoči železničarji. Pogajanja so trpela 1 uro, vendar do pozitivnega rezultata ni prišlo, ker delegati niso pristali na ministrovo zahtevo, da se najprej železničarji vrnejo na delo in bi se šele potem začela vršiti pogajanja glede njih gospodarskih in materijelnih zahtev.

Generalna stavka — končana, železničarska se nadaljuje.

Celje, 28. apr. Vkljub temu, da je vodja komunistov v Ljubljani Golouh proglasil generalno stavko za permanentno, so dobile razne socialistične organizacije včeraj 27. tm. brzojavno navodilo, da se morajo — razun železničarjev — vse druge kategorije podati na delo. Generalna stavka ni zavzela niti oddaleč obsega, kakor so si komunisti to zamišljali. Razporeženje za stavkanje je med delavstvom zelo padlo. Železničarji po večini še vztrajajo — vsaj pri nas v Celju — v stavki. Pričakujejo pa že za danes brzojavnega obvestila o koncu stavke. »Naprej« je železničarje pozval, naj bi danes zjutraj šli na delo. Uspeh poziva je v Celju zelo majhen.

Promet v Sloveniji. — »Naprej« pozval stavkajoče na delo? — Bajke inozemskih listov o dogodkih v Ljubljani.

Ljubljana, 26. aprila. Uradno se poroča: Na državnih železnicah se je ohranil isti promet, kakor je bil že včeraj; ponekod se je zboljšal, kakor na progi Jesenje in proti Kamniku. Na progi Celje—Petrovče je bila v bližini petrovške postaje iztrgana iz tira ena tračnica. Škoda je zopet popravljena, storilci so zaprti. Oglasilo se je zopet

mного novih železničarjev, tako da je upati, da bo jutri in najpozneje v torek uspostavljen zopet normalen železniški promet. V splošnem se promet boljše. Danes je odpeljal po en vlak na Jesenice in v Kočevje. Na južni železnici je vozil po en vlak proti Avstriji, dospel je v Ljubljano en živilski vlak iz Logatca. Orient-ekspres vozi redno v obeh smereh. Dalje se poroča:

Ljubljana, 26. aprila. List »Naprej« pozivlje v današnji številki stavkujoče delavstvo, za katero se je proglasila tridnevna generalna stavka, da se poda v torek zjutraj zopet na delo. Sploh je bil uspeh splošne stavke minimalen. Trgovine so danes odprte, stavka traja še v nekaterih tvornicah naprej, kjer se še ni vrnilo vse delavstvo.

Ljubljana, 26. aprila. »Lavoratore« je prinesel v svoji nedeljski številki popolnoma spakedrano poročilo o sobotnih izgredih v Ljubljani. Med drugim piše, da je neki duhovnik raz okna streljal na zborujočo množico, tako da je bilo 18 mrtvih in 70 ranjenih. Poročevalec »Lavoratore« je baje tudi videl po celem mestu nastavljene strojnice in cele potoke krvi. Ugotavlja se, da so se vršili sobotni dogodki, kakor se je to že uradno objavilo in so vse druge vesti, ki jih prinašajo inozemski listi, osobito dunajski in italijanski namenoma spačeni ter zasleduje politične tedence. — Pogrebi žrtv sobotnih izgredov so se vršili danes po običajnem redu na način privatnih pogrebov, posamezno in ob udeležbi navadnega spremstva in sorodnikov brez vsakega incidenta.

Položaj v Trbovljah in Hrastniku.

Celje, 28. aprila. Z ozirom na razne govornice, ki se trosijo po Celju in drugod, ugotavljamo na podlagi informacij našega zaupnika, da je v soboto v Hrastnik in Trbovlje došlo vojaštvo brez vsakega strela vzpostavilo mir in red. V rudniku se vrše dela, ki so potrebna, da se rudnik ne uniči. Vesti o kakih bitkah so izmišljene, istotako vesti o kakih novih sabotažah.

Položaj na železnicah in v rudnikih.

Ljubljana, 27. aprila. Promet na državnih železnicah in posebej od Jesenic na Koroško je normalen. Na progi Celje-Velenje je bil pri postaji Šoštanj naložen na tir kup gramoza, ki pa ni oviral prometa. Storičci so bili zasačeni. Upa se, da bo jutri na vseh progah promet zopet popolnoma normalen. Povsod se oglašajo državni

OTON ŽUPANČIČ:

Slovenski jezik in gledališče.*

(Priobčujeje Milan Skrbinšek.)

Zdi se mi, da bi nosil vodo v Savo, ako bi na dolgo in široko razlagal, kak pomen ima gledališče za jezikovno kulturo. Po vsem svetu so gledališča praktična šola lepega, vzorne jezika, in to bi moralo biti gledališče zlasti pri nas, ki nas v tem oziru ovirajo razmere vse drugače nego druge narode. Koliko časa, koliko duševne moči, ki ga porabi Nemeč, Francoz, Rus za proučevanje svojega jezika, potratiti pri nas izobraženec z nemščino, ki nas vsled tega čimdalje bolj prepaja s svojim duhom, tako da pišejo po-

* Vsaka umetnina trpi na svoji vrednosti in vplivnosti, če ni enotna, tako tudi oderska umetnina — igrano dramatično delo. Enotnost je umetnine je kršena že, če govore nastopajoči igralci fonetično različni jezik. Potrebno je torej, da si ustvarimo oni enotni jezik, takozvani — o d e r s k i j e z i k. Temu je pripravil pot že Oton Župančič kot dramaturg ljubljanskega gledališča v sezoni 1912/13, ko je prevzel po našem živem jeziku, po jeziku, ki ga govori naš narod, za oder izgovarjavo na w ali u. Igralci so se ga radi njegove prirodnosti in polnozvočnosti z veseljem oprijeli, a v občinstvu in v kritiki je završelo. Župančič je resigniral in opustil svojo namero, obrazložil pa je svoje mnenje o izgovorjavi slovensčine na odru v posebnem predavanju, ki ga tu priobčim.

Priobčujem to predavanje tu zato, ker sem uvedel letos tudi v Celju to izgovorjavo na odru. Medtem se je namreč ta izgovorjava udomačila in se pripoznala kot edino prava tudi že na vseh drugih slovenskih odrh. Vpeljal sem izgovorjavo na v ali u lanske sezono v Trstu, in je letos sledila temu vzgledu tudi Ljubljana. Nem, da se bo sprva tudi celjskemu občinstvu zelo nekoliko čudno, slišati na odru tudi takozvane „boljše“ ljudi govoriti, kar se tiče končnice k oziroma u ali w, čisto pripristo, a uho se bo kmalu privadilo, posebno, ko bodo igralci enkrat premagali prve težkoče tega za njih na odru novega jezika. — O pravilnosti in upravičenosti te izgovorjave bo prepričan vsakdo, ki prebere to Župančičevo predavanje.

železničarji na delo. Na glavni progi južne železnice se vrši promet za sedajne razmere zadovoljivo. Iz Logatca sta odšla proti Mariboru razun osebnih vlakov tudi 2 tovorna vlaka in še 4 tovorni vlaki so pripravljani za odhod. Tudi po tovarnah se je delo vobče že začelo. Rudarji v Velenju so šli danes ob 14. uri zopet na delo. Celi dan je potekel mirno, vsi obrati delajo razun trboveljskega revirja.

Položaj na progah državne železnice v Sloveniji.

Ljubljana, 28. apr. Inšpektorat državnih železnic v Ljubljani javlja: Od danes ob 12. uri je na vseh progah državnih železnic vzpostavljen osebni in tovorni promet kakor pred stavko.

Aretirani komunisti v Mariboru.

Maribor, 26. apr. Policija je aretirala ženo komunističnega vodje Wallischa, ki je bila vnetá agitatorica za komunistično idejo ter očeta komunista Nachtigalla. O Wallischu in Nachtigallu samem policija dosedaj še nima sledu.

Železniška nesreča v Slov. Bistrici vsled sabotaže.

Slov. Bistrica, 27. aprila. V Slov. Bistrici je danes skočil tovorni vlak, ki je vozil iz Ljubljane v Maribor, tik pred postajo iz tira, pri čemur se je prevrnilo 7 vagonov ter ponesrečilo večje število ljudi. Iz Celja in Maribora sta odšli takoj po telefoničnem obvestilu rešilni akciji. Uradno poročilo pravi, da je bil vzrok nesreče pred postajo vsled sabotaže krivo postavljena krečnica. Žrtve sabotaže so en vojak, ki je bil težko, in več železničarjev, ki so lahko ranjeni. Vsled nesreče sta bili obe progi danes neporabni. Osebni promet se vrši na ta način, da potniki prestopajo v drugi vlak, ki jih pelje potem naprej, medtem ko bo tovorni vlak tekem 24 ur, katere treba za popravo, nadaljeval vožnjo.

Politične vesti.

Vesnić novi mož?

Beograd, 26. aprila. Praški listi pišejo, da je Protić podal regentu ostavko. »Presbiero« pa to vest dementira. Protić bo baje podal ostavko šele takrat, ko dospe iz Pariza dr. Vesnić, ki je dobil že tozadevno obvestilo, ter bo sondiral teren za koncentracijsko vladu. Vesnić je že odpotoval iz Pariza v Beograd. V poučenih krogih se zatrjuje,

gostoma naši ljudje slog, umeven samo človeku, ki pozna nemščino. Da, prišli smo v tem tako daleč — in to bi vam lahko dokazal — da velja pri nas za sramoto, ako kdo ne zna pravilne nemščine, da pa mirno trpimo celo pri inteligentih najhujše napake v slovenskem jeziku. Gledališče bi bila pri nas tista praktična šola, kjer bi Slovenec poslušal vsaj dve, dve uri in pol vzdržema svoj jezik čist in nepokvarjen, prost vseh tistih primesi in potvar, ki mu bijejo v vsakdanjem življenju na uho. Vzpokov, zakaj pri nas gledališče ni vršilo te važne naloge, je precej, ne bom jih omenjal na tem mestu; vendar sem preverjen, da bi se dal ta nedostatek z vztrajnim, sistematičnim delom odpraviti, ne v enem tednu, tudi v enem mesecu ne, pač pa v eni, dveh sezonah; o tem sem preverjen, in zato sem se lotil v tej smeri dela z vso vnemo in z vso svojo skromno zmožnostjo.

No, takoj izpočetka sem naletel na tak odpor, da se je morala intendantca, ki ni prevzela naloge, da bi po silni praznila hišo, odločiti, da uvede vsled pritiska ljubljanskega občinstva na našem odru zopet izgovarjavo na l, namesto na v, ali na u kakor kdo hoče — dasi je prepričana prej ko slej, da je bila na pravem potu.

Pripetil se je paradoksen slučaj, da je rojen elovec* ki govori izza mlada l, branil izgovarjavo na u. Že lanske leto, ko sem bil prevzel gledališko kritiko za »Slovenski Narod«, sem nameraval sprožiti to vprašanje, ki je za naš narod večjega kulturnega in moralnega pomena, nego bi si morebiti pristaš te ali one izreke prvi hip mislil. Zato bi prosil vso gospodo, ki meni, da mora poseči v ta črkarski boj (ki pa ni samo to, kar sem že omenil in bom izkušal v nadaljnjem dokazati), naj se loti svojega dela sine ira et

* Oton Župančič sam! (Op. poročevalca.)

da bo prevzel dr. Vesnić predsedništvo kabineta, medtem ko bo prevzel portfelj notranjih stvari g. Drašković ali Davidović, prometno ministrstvo pa najbrž Pribičević.

Pašič bi rad odpotoval v Pariz.

Beograd, 26. aprila. »Politika« piše, da je dr. Spalajković posetil Pašiča ter se dalje časa pogovarjal z njim o jadranskem vprašanju. Pašič je dobil od tajnika mirovne delegacije zelo važno poročilo in je izjavil, da je mirovna konferenca povabila kraljevino SHS, da se udeležuje po zastopnikih posvetovanj v jadranskem vprašanju. Parlamentarni krogi trdijo, da pri pogajanjih med Rimom in Beogradom ni prišlo do sporazuma in da se torej to vprašanje v San Remu ne bo rešilo. Konference se bo udeleževal Andrija Radović, ki bo dobil tozadevna vladina naročila. G. Pašič je izjavil, da se čuti toliko zdravega, da bi kmalu odšel v Pariz, vendar mu zdravniki še za nekaj časa odsvetujejo.

Narodno predstavništvo.

Beograd, 27. aprila. Danes je otvoril podpredsednik Narodnega predstavništva dr. Ribar 83. sejo, pri kateri se je prebral zapisnik zadnje seje brez pripombe. Na to je povzel besedo podpredsednik dr. Ribar ter govoril spominu umrlega prvega predsednika Narodnega predstavništva dr. Draže Pavlovića. Za njim je izrazil Protić Narodnemu predstavništvu sožalje na izgubi njegovega prvega predsednika. Ob 17. uri 15 minut je zaključil podpredsednik sejo. Prihodnja seja se vrši jutri 28. t. m. ob 16. uri z istim dnevnim redom.

Preiskava dogodkov v Subotici. — Najdena municija, orožje in top. — Denarna podpora iz Budimpešte, 2 milijona kron v subotičkem okrožju. — Ogrska vlada vedno bolj kompromitirana.

Subotica, 27. apr. Energično nadaljevanje preiskave ima čim dalje večje uspehe ter postaja domneva, da je bil upor podpiran z velikim madžarskim denarjem iz Budimpešte, katerega so madžarski nacionalisti dali na razpolago, vedno bolj gotova. Preiskava je začela z izkopavanjem zakopane municije ter pri tem našla tudi veliko orožja in en top pri nekem Bayu. Ko ga je orožništvo hotelo v njegovem stanovanju aretirati, je Bay skočil skozi okno in se na tlaku ubil. Materijalna in denarna podpora je prihajala iz Budimpešte, odkoder so ma-

studio in naj ne ometuje še naprej s psovskami nasprotnika, ki si je svoje-ga koraka dobro v svesti, ga ni storil iz nepremišljene kljubovalnosti, marveč si vsaj domišlja, da se je dokopal do svojega sedanjega stališča po resnem in mnogoletnem proučevanju slovenskega jezika, njegovega bistva in zakonov njegovega blagoglasja, kar menda pač sme, ne da bi mu mogel kdo očitati megalomanijo.

Torej pristaš elovanja, ki je v prvi mladosti govoril, hodil, pisal, se je odločil v fonetiki za bilabijalni v — ali u, kakor izvolite, do besede mu ravno ni. Tisti l namreč, ki mi je zvenel z našega odra, ni bil pravi naš domači l, slovenski in slovanski l, ki je v tem slučaju poleg u ali v — kakor izvolite — edino opravičen, nego je bil to srednji, nemški l, ki se že zelo nevarno približuje lj-u. To je bil tisti l, radi katerega so že starega Husa med Čehi bolela ušesa, da jim je očital, svojim rojakom, kako pačijo in nemčijo svojo govorico. Videl sem, da je pravi, trdi slovanski l, tisti, ki ga je treba po Trubarju izgovarjati ali za u, ali pa debelo, po bezjaško, ki pravi Vodnik, da ga izrekajmo z »j-zikam zavalenim« veliki večini našega naroda tuj, našim igralcem neizgovorljiv, in slovanskemu ušesu, kakoršno naj bi bilo tudi naše, spaka in mehkužna precijoznost, Courtenay imenuje to slovensko elovanje naravnost dekadentsko. Zato sem mislil, da je edino umestno in opravičeno, zamenjati ga z glasom, ki je našim igralcem domač, ki je razširjen po pretežni večini slovenskega ozemlja in je tudi pravilen — zakaj vsi naši slovničarji in fonetiki so ga priznali poleg trdega la za pravilnega in odgovarjajočega duhu našega jezika, in edino primerneza za njegovo današnjo razvojno stopnjo... Nikarte, gospoda, ne skomizgajte z rameni in ne odpravljajte teh resnih delavcev na našem kulturnem polju s

džarski nacionalisti v zvezi s tamošnjim revolucionarnim odborom Jugoslavije poslali 2 milijona kron v prekucijske svrhe v subotičsko okrožje. Preiskava se nadaljuje; zaplenilo se je mnogo korespondence pri članih vstaške organizacije.

Madžari pripravljali tudi na Česlovaškem preobrat.

Praga, 27. apr. Česlovaške oblasti so odkrile tajno zaroto, ki bi naj povzročila splošen preobrat v celi Česlovaški, posebno pa na Slovaškem. Tej tajni organizaciji je načeloval četvero madžarskih vodij, katere so aretirali. Pri njih so se našli spisi, ki kompromitirajo do skrajnosti budimpeštansko vlado.

Avstriji pošiljajo municijo na Ogrsko.

Praga, 27. apr. Po vesteh iz čeških uradov pošiljajo avstrijske tovarne za municijo dnevno velike množine municije na Madžarsko, tako baje do 240.000 nabojev za puške na dan!

Albanci proti Italijanom!

Beograd, 26. apr. Šele danes se je zvedelo za nemire, ki so se vršili v Kroji v Albaniji. Italofili so ubili vodjo tamošnjega gibanja Arbanasov za prostost, nekega albanskega častnika Busso, ki je bil prvobornik za samostojno Albanijo. Ta uboj je prebivalstvo zelo razburil. Ker vlada ne more odstraniti italofilskega pokreta, so prebivalci navalili na predstojnika Mohameda Palika ter ubili njega, Riza Bega in še enega svetovalca. Prebivalstvo je pretrgalo vse zveze s Tirano.

Konec izvozne politike.

Monopolizirana zunanja trgovina z žitom, moko in živino.

Beograd, 27. apr. Min. svet je podpisal naredbo, s katero se monopolizira zunanja trgovina z žitom, zelenjavo, moko, živino itd. Čisti dobiček se porabi: ena četrtina za organizacijo poljedelskega kredita, ena četrtina za invalide, ena četrtina za ustanovitev skladišč, ostanek pripade državi. Tako preneha izvozna politika, ker ne bo več stvar zasebnega, ampak javnega interesa.

Kazensko postopanje zoper Potioreka.

Dunaj, 27. apr. Komisija za preiskavo vojnih deliktov je uvedlo kazensko postopanje zoper generala Potioreka, ki se je priznal za Jugoslovena. Na vrsto pridejo tudi razni nadvojvode.

prezirljivo gesto — češ, »filologi«, Bohorič, Trubar, Vodnik, Metelko, Prešern, Stritar, Strekelj, starina Škrabec — da ne omenim drugih še živih znanstvenikov — to so možje, ki so s tenkim ušesom in globokim čutom poslušali zvok in ritem našega jezika, ne črkogrizi, ki utesnujejo jezik v nerodne okostenelne formule, kajti oni so zajemali iz bujne struje žive narodne govornice, predno so nam podali rezultat v znanstvenih sistemih in učenih razpravah... »Mi smo, Bog ve, mnogo premišljevali...« pravi stari Trubar — in ni častno za nas in naš kulturni nivo, ako bomo tem resnim in častiljivim miselcem priznavali s slavnostnimi govori, spomenicami in spomeniki, njih pomen, kadar pa gre zato, da delamo v njih smislu in duhu, da izrabimo praktično njihovo duševno delo, pometali njih res životvorne ideje brez pomisleka med staro šaro. Mi narod s tako pičlimi tradicijami — res prav nam je treba uganjati tak futurizem, ki pa je, kakor kaže ves razvoj našega govora, pravzaprav nazadnjaštvo. S tem ni rečeno, da se kar na slepo klanjamo avtoritetam, menim če je toliko naših prvih mož v kakem vprašanju enih misli, da bi se mi, njih pritlikavi nasledniki, za katere so si oni trli glavo, vendarle zavedali svoje skromnosti in se vsaj na tihem pohlevno prašali, ali nemara naposled nimajo prav. Naj bi nam stal vedno pred dušo častiljivi rek: »Mi smo, Bog ve, mnogo premišljali.« Ti ljudje so vtisnili svojo podobo na naše narodne svetinje, in prazne nam bodo ostale, ako izbrišemo njihove obraze z njih.

Znanstveno je to vprašanje rešeno, in kdor imenuje izgovorjavo na v neslovnično, dialekt, dokazuje samo, da tega vprašanja ni preštudiral, ali da ga ni preštudiral do dna z resno voljo do resnice, nego s trmo in predsodki.

(Dalje prihodnjič.)

Stavka v Trstu.

Trst, 26. apr. Danes so vstopili v stavko trgovski nastavljenici in uradniki vseh bančnih zavodov oziroma filijalk, ki imajo svoje centrale v kraljestvu SHS.

S konference v San Remu.

San Remo, 26. apr. Reuterjev urad poroča: Nadzorstveni mandat nad Mezopotamijo in Palestino je dobila po sklepu vrhovnega sveta Anglija; Franciji se poveri nadzorstvo nad Sirijo. Predsednik Wilson se naprosi, da razsodi o mejah Armenije.

Vrhovni svet in Rusija.

Berlin, 26. apr. »Vossische Zeitung« javlja iz San Rema, da je vrhovni svet sklenil glede ruskega vprašanja, da se uspostavi gospodarski odnosi s sovjetsko Rusijo. Ob enem se je izrekel proti reviziji versailleske pogodbe, pač pa je izjavil, da je pripravljen pogajati se o načinu izvedbe v tej mirovni pogodbi določenih pogojev.

Progon komunistov na Ogrskem.

Budimpešta, 26. apr. Državno pravdnštvo je izdalo ponovno obtožbo proti aretiranim komunističnim ljudskim komisarjem ter ponovno povelje za aretacijo ubeglih komisarjev ter Bele Kuna in tov. Za slučaj neuspeha tega povelja, se bo vršila obravnava proti onim, ki se nahajajo že v zaporih.

Volitve v čehoslovaško narodno skupščino.

Praga, 27. apr. Po drugem in tretjem skrutiniju je ugotovljen sledeči izid: 74 čeških soc. demokratov, 24 nar. socijalistov, 38 agrarcev, 33 klerikalcev, 19 narodnih demokratov, 6 obrtniških kandidatov, 3 socijalisti Modračkove skupine, 12 slovaških vladnih kandidatov, 72 Nemcev, 10 Madjarov, 19 nezasedenih.

Senatne volitve na Češkem.

Praga, 26. apr. Izid senatnih volitev na Čehoslovaškem je sledeč: Oddanih je bilo skupno 760.007 glasov. Narodni demokrati so dobili 150.851 glasov (4 mandate), čehoslovaški socijalci 122.755 glasov (3 mandate), čehoslovaški socijalni demokrati 238.543 glasov (7 mandatov), ljudska stranka 64.840 glasov (1 mandat), agrarci 119.560 glasov (3 mandate.) Enkratno volilno število je znašalo 33.045 glasov. Še 5 mandatov se zasede v drugem skrutiniju.

Nitti o mirovni pogodbi s Turčijo o položaju Nemčije in o Rusiji.

Pariz, 26. apr. Nitti je v San Remo imel več razgovorov z zastopniki časopisja. Izjavil je, da je turška mirovna pogodba ponesrečena in da bo povod za vojno v Mali Aziji, za katero pa Italija ne bo dala niti enega vojaka. — Položaj Nemčije je zelo resen. Zavezniki ne bi smeli zahtevati od Nemčije več, nego more izpolniti. — Glede Rusije je prepričan, da je neobhodno potrebno čim prej vzpostaviti odnose s sedajno vlado.

Demonstracije proti židom na Dunaju.

Dunaj, 27. apr. Včeraj so bile tu velike protizidovske demonstracije. Po zborovanju v mestni hiši so zborovalci demonstrirali po ulicah. Nemškonacionalni dijaki so razbili šipe na oknih raznih židovskih hiš in zavodov.

Nemška surovost na Dunaju.

Dunaj, 26. aprila. Na češki Komenskoga šoli so nocoj ponoči nezreli nemški dijaki pobili šipe na 23 oknih.

Divjanje nemškonacionalnih študentov na Dunaju.

Dunaj, 27. aprila. Na dunajskem vseučilišču so se vršile danes protizidovske demonstracije. Nemškonacionalni dijaki so pregnali žide iz Klančine ter jim zabranili vstop v vseučilišče. Pri tem je prišlo do spopada s palicami, v katerem je policija nasprotnike razdvojila. Komunist Melcher je prihitel s četo narodne bramborice ter zagrozil nemškonacionalcem, da jih bo s silo prepodil, na kar so nemškonacionalni dijaki odšli prepevajoč vse-nemške pesmi in kličali »Živijo Kapp«, »Živijo Lüttwitz«. Nemškonacionalni dijaki hočejo zabraniti dohod na univerzo tudi drugim nenemškim dijakom. Ako se dogodka ponovijo, bodo vseučilišče zaprli.

1. maj na Ogrskem.

Budimpešta, 27. apr. Vodstvo socijalno-demokratske stranke je sklenilo, da 1. maja ne bo ne hodov ne manifestacij.

Boji med Japonci in Rusi v Sibiriji.

Amsterdam, 28. apr. »Times« poročajo: Na daljnem vzhodu se zasleduje z veliko pozornostjo prodiranje Japoncev. Japonska politika v Sibiriji in Severni Mandžuriji se je spremenila. Japonci so istočasno na več krajih napadli Ruse, jih premagali, zasedli tri mesta in več železniških postaj. Bolj vzhodno, kjer so se Japonci že pričeli umikati, so sedaj zopet jeli prodirati in so v več bojih premagali Ruse. Izgube Japoncev znašajo 3000 mož.

Tokio, 27. apr. Po poročilu ministra za zunanje posle so se izkrcale japonske čete v Aleksandrovu, da ščitijo japonsko prebivalstvo.

CELJSKE NOVICE.

Mestno gledališče.

Nocoj 28. tm. točno ob sedmih se vrši otvoritvena predstava sezone pod vodstvom ravnatelja g. Milana Skrbinškega. Vprizori se Ivan Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi«, ki se ponovi dne 1. maja. — Prosimo občinstvo, da pride pravočasno, ker se prične predstava točno brez ozira na še ne došlo občinstvo. Ker naredba, da po deseti uri ne sme biti nihče več na cesti, še obstoja, se je moral pričetek predstave nastaviti za danes na sedmo uro. — Pripravlja se zabavna in pereča I Cankarjeva satirična farsa »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«, ki se vprizori že prihodnji teden.

Dramatična šola. — Vsi oni, ki nameravajo obiskovati dramatično šolo, se naj javijo pri meni vsaki dan od pol osme ure zvečer nadalje v gledališču. Kakor hitro se javi zadostno število obiskovalcev, se prične pouk čimprej. Ure pouka določim sporazumno z gojenci. Dramatična šola bi trajala to sezono še do konca junija. Koncem maja in junija se priredi v gledališču po ena javna produkcija. — Vabim predvsem inteligentnejše kroge, in to ne samo one, ki se morda nameravajo kasneje posvetiti igralskemu poklicu, temveč tudi vse one, ki se za gledališko umetnost zanimajo in mislijo, da so dovolj pripravljeni, da bi mogli tu pa tam tudi pomagati s svojim nastopom pri predstavah mestnega gledališča. Priporočal bi posebno šolskim vodstvom, da dovolijo dijakom višjih razredov obisk dramatične šole, kjer tvori velik del pouka pravilna izgovorjava slovensčine in umetniško prednašanje pesniških umotvorov v poeziji in prozi, kjer pride v poštev predvsem slovensko leposlovje. — Milan Skrbinšek.

Tridesetletnico župnikovanja v Celju obhaja v soboto, dne 1. maja tukajšnji g. opat Fr. Ogradi.

Sporazum med trgovci in nastavljenici v Celju se je po daljših pogajanjih končno dosegel in je bila 26. tm. podpisana nova kolektivna pogodba, katero priobčujemo na drugem mestu.

Obrtniški napredek. V Celju se je ustanovila po inicijativi Občeslovenskega obrtnega društva »Obrtna nakupovalna in prodajna zadruga«. Kako važna pridobitev je to, in kako nujno je bila taka zadruga potrebna, je razvidno najboljše iz splošnega zanimanja, ki se kaže za novo ustanovljeno zadrugo. Takoj pri prvem sestanku, ki seveda z ozirom na prometne težkoče ni mogel biti povoljno obiskan, se je podpisalo toliko deležev, da bi mogla zadruga takoj pričeti z delovanjem. O stvari še bomo podrobneje poročali, ko bo zadruga registrirana. Pozivamo vse slovensko obrtništvo, da posveti podjetju svojo največjo pozornost in se združi v tej novi organizaciji, katera bo v bodočem razvoju slovenske obrti in industrije gotovo igrala še prav važno vlogo. Vsa pojasnila daje radevolje Občeslovensko obrtno društvo v Celju, katero bo prihodnje dni tudi razposlalo tozadevno okrožnico slovenskim obrtniškim organizacijam. S tem činom je slovensko obrtništvo spet storilo važen korak naprej, na katerem mu je le častiti.

Obrtniki, ki so že vključeni pri »Obrtni nakupovalni in prodajni zadrugi«, se opozarjajo na sestanek danes v torek zvečer ob 7. uri zaradi važnega pogovora. Obrtnike, ki še niso prijavili svojega pristopa, pozivljemo, naj to takoj storijo in priglasijo svoje članstvo pri tajniku Občeslovenskega obrtnega društva ali pa v Zadrugi zvezi.

Umrla je 27. tm. v Celju, Dolgopolje št. 5 gospa Marija Jelen roj. Prosenjak, po dolgi, mučni boleznii v 68. letu starosti.

V kinu Gaberja se predstavlja danes v četrtek in jutri petek Henny Porten-film »Živa mrtva«. Predstave ob pol 7. uri in pol 9. uri.

Policija je aretirala včeraj tri stavkujoče delavce, kateri so se obnavljali raziti se. Ker so se zbirale vkljub prepovedi večje gruč, je policija zahtevala razhod in prišla zgorajšnje tri, ker se niso uklonili povelju. Prisodili so vsakemu po pet dni zapora za razmišljanje o ponesrečeni splošni stavki.

Orožje. Policija je odvzela neke-mu Zagorc Ignacu samokres s 5 naboji in Francetu Kolariču tudi samokres. Nobeden ni imel orožnega lista.

S surovimi kožami so barantali Znatner Hugo, Kaufman Jakob in Her-ring Franc. Policija je kože zaplenila. Preiskava je v teku.

Pri večjih mesarjih je zasledila policija mnogo nakupičenih kož. Ker se je govorilo, da se bodo kože podražile, so mesarji bržčas kože zadržali oziroma nakopičili v spekulativne svrhe. Zadeva je še v teku.

Žile si je prerezala včeraj 28. t. m. v samomorilnem namenu na roki žena sina kamnoseškega mojstra Kul-licha v AŠkerčevi ulici. Prepeljali so jo v bolnico.

Aretirali so minoli torek železničarja Orozla, ki ga je policija že več dni iskala. Z njegovo aretacijo so nekateri ljudje v zvezo spravili železničarja Steinbüchlerja, ki ni socijalni demokrat. Kdor pozna g. Steinbüchlerja kot resnega moža, mora takoj vedeti, da te govorice širijo Orozlovi ožji politični somišljeniki iz gotovega namena. G. Steinbüchler si bo zoper vsakega razširjalca te govorice iskal zadoščenja pred sodiščem.

Zaradi točenja alkoholnih pijač vkljub prepovedi je orožništvo naznanilo pol. oblasti gostilničarja Bizjaka na Sp. Hudinji (gostilna Šavc). Kakor izvemo, so pri njem razni komunistični agitatorji cele noči popivali, ko so se pripravljali na sovjetsko republiko. Sploh se Bizjak, ki je vpokojen orožnik, zelo čudno obnaša in so njegove simpatije vedno na strani razdiralcev države. Politična oblast bi si naj posebno ljudi, ki jim daje gostilniške koncesije, prav od blizu pogledala.

Pekovski mojster Koren nam izjavlja, da ni komunist, ampak socijalni demokrat.

Interesenti vojnega posojila se v lastnem interesu pozivljajo, da se javijo pri gospodu dr. Gvidonu Srebre, odvetniku v Celju, Slomškovo trg št. 4 ali gospodu dr. Fr. Zanggerju, odvetniku v Celju, Aleksandrova ulica št. 1 zaradi pridružitve k že obstoječi organizaciji.

Darilo. Gospod Rudolf Pevec, veletrgovec in posestnik v Mozirju, je daroval knjižnici dij. org. »Sloga« v Celju znesek 1000 K, za kar se mu imenovana organizacija najsrčneje zahvaljuje.

DNEVNE NOVICE.

»Slovensko lovsko društvo« javlja, da izidejo prve številke »Lovca« pod prejšnjim uredništvom v začetku maja. List bomo poslali samo onim, ki vplačajo pravočasno članarino in sicer 30 K vnaprej. Zapriseženim lovskim čuvajem je občni zbor članarino znižal na 12 K. Kdor ne plača članarine vnaprej, lista ne bo dobil. Poštnih položnic ne bomo prilagali. Kdor je plačal za leto 1920 samo 12 K, naj doplača še 18 K. Radi izredno visokih stroškov tiska in papirja se dobe prva številka tiskala le v toliko izvodih, kolikor jih bo vnaprej plačanih. Zamudniki si bodo sami krivi, če lista ne dobe. Vse denarne pošiljatve je nasloviti na »Slovensko lovsko društvo Ljubljana, Kreditna banka«, ostale pošiljatve, zlasti dopise, rokopise itd. pa na »Slovensko lovsko društvo Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. 582

Iz poštne službe. Imenovan je za poštnege višjega upravitelja višji kontrolor g. Anton Mirnik v Celju. Istotako Ljudevit Joseck v Mariboru (1.) in Jakob Novak v Mariboru (2.).

O ponarejenih 100-dinarskih novčančkah krožeče vesti finančno ministrstvo odločno dementira.

Izjava.

Ker se po mestu trosijo govorice, da sem jaz povzročil ozir. da sem sokriv aretacije železničarja Orozla, izjavljam tem potom, da niti direktno niti indirektno nisem v zvezi ali sokriv njegove aretacije in bom vsakomur, ki bo to govorico še naprej širil, pred sodnijo dal priliko, da svojo trditve dokáže.

Celje, 28. aprila 1920.

Jos. Steinbüchler, železničar.

imate bolečine! V obrazu? v celem telesu? Vaše mišice in živci Vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza Fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 36 K.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroplice! 6 škatlic 18 K. Prava, želodec krepujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K, omot in poština posebej a najceneje,

Evgen V. Feller, Stubice dolnja, Elsatrg št. 356. Hrvatska. 1590 D 15-10

Štev. 2275.

RAZGLAS.

Pravica vporabe grobov na mestnem pokopališču do leta 1920. je glasom pokopališkega reda mestne občine celjske po več kot 20 letni dobi ugasla, vsled česar se one stranke, ki imajo na imenovanem prostoru grobove in ki hočejo imeti pravico do nadaljne vporabe podaljšano, pozivljajo, da plačajo tozadevno obnovitveno pristojbino za slučaj, da ista še ni plačana, pri mestni blagajni.

Rok za vplačanje te pristojbine je določen 1. junija 1920. Po preteku tega termina bode mestna občina čez na zapadlih grobovih event. se še nahajajoče nagrobne kamne itd. prosto razpolagala.

Obnovitvena pristojbina znaša po preteku 20 let (od dneva nakupa prostora za grob računano) za nadaljnjih 20 let:

- za en rodbinski prostor K 40'—
- za en grob v vrsti . . . » 20'—
- za en grob za otroke . . . » 6'—

Mestni magistrat celjski, 24. aprila 1920.

Vladni komisar: dr. Fohn I. r.

Štev. 25/dc.

Razglas.

Odbor za določevanje cen za mesto Celje je v svoji seji dne 23. tm. sklenil sledeče cene za meso:

Goveje meso prve kakovosti 26 K za 1 kg, goveje meso druge kakovosti 24 K za 1 kg, pljučna pečenka brez privage in kosti 30 K za 1 kg, roastbeef in bržola brez privage 28 K za 1 kg, telečje meso s privago 26 K za 1 kg, telečji zrezek brez privage in kosti 32 K za 1 kg.

Mestni magistrat celjski, odbor za določevanje cen, dne 27. apr. 1920.

Predsednik: dr. Fohn I. r.

591 1

Sprejem 3 izurjene kojnške hlapce in 2 volarja
 Ponudbe na 590 1
Ivo Čater,
 lesno skladišče
 Spod. Hudinja pri Celju.

Zgubil

je ubogi stari delavec ročno taško, v kateri je bilo par čizmov in lončarsko orodje od gost. Istrijanec do Savinje. Najditelj se prosi, da odda stvari na orožniški postaji v Gaberjih. 587 1

Pridno in počteno dekle, ki zna šivati, se takoj sprejme v trgovino na Kralja Petra cesti št. 8. 597 1

Na veleposestvu Pakenstein, pošta Rečica na Paki, se sprejme v gospodarstvu izvožban **hlapec,** ki bi imel ob enem nadzorstvo nad drugimi posli in delavci. — Oženjeni z ženo, ki bi oskrbovala svinje, imajo prednost. Vstop 15. maja 1920, plača po dogovoru. 589 1

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15 v Celju

"LASTNI DOM"

Sprejema hranišne vloge in jih
obrestuje po (4%)
štiri od sto 401
156-15

Edina slovenska specialna
trgovina z barvami in laki.
Agentura in komi-
sijsko podjetje.

Iv. Ferlež Celje
Narodni dom
447 156-16

Trgovina z lesom in drvini
na drobno in debelo.
Kupuje jamski in ostali les
po najvišjih dnevni cenah.

Kolektivna pogodba

sklenjena med gremijem trgovcev Celje in pomočniškim
zborom pri gremiju trgovcev Celje dne 26. aprila 1920.

1. Minimalna plača.

Vsi uslužbenci so razdeljeni v tri
kategorije:

a) Kvalificirani:

Ti dobijo minimalno mesečno plačo:

	Moški:	Ženske:
V 1. službenem letu	K 700	K 700
V 2. »	K 850	K 750
» 3. »	K 1000	K 800
» 4. »	K 1150	K 850
» 5. »	K 1300	K 900
» 6. »	K 1400	K 950
» 7. »	K 1500	K 1000
» 8. »	K 1600	K 1050
» 9. »	K 1700	K 1100
» 10. »	K 1800	K 1200

Poročeni dobijo 20% več meseč-
nih dohodkov.

Nastavljenci v pisarnah se morajo
izkazati z obiskom najmanj 2 leti trgov-
ske šole s pravico javnosti in 1 letno
prakso.

Krajši obisk šole se mora s prakso
dopolniti na najmanj 3 leta.

b) nekvalificirani:

To so oni nastavljenci, ki ne mo-
rejo dokazati postavnega učnega časa
in od katerih se ne zahteva nikakega
dokaza usposobljenosti.

Ti dobijo minimalno mesečno plačo:

V 1. in 2. službenem letu	K 500
» 3. » 4. »	K 600
» 5. » 6. »	K 700
» 7. » 8. »	K 800
» 9. » 10. »	K 1000

Poročeni dobijo 20% več meseč-
nih dohodkov.

Pri obeh kategorijah se po 10 let-
nem službovanju poviša plača petkrat,
t. j. vsaki dve leti za mesečnih 50 K.

Odškodnino za hrano in stano-
vanje določita delodajalec in delojema-
lec med seboj sporazumno; je slednji
s takim dogovorom nezadovoljen, pre-
puščeno mu je zahtevati popolno me-
sečno plačo, katero mu delodajalec pri-
zna po določitih te pogodbe.

Enoletna praksa absolventov trgov-
skih šol spada v prvi plačilni razred
nekvalificiranih nastavljencev po točki b.

c) Pomožni delavci.

V to kategorijo spadajo trgovski
sluge, katerih ne štiti nobena druga
pogodba.

Ti dobijo sledeče tedenske plače:
do 21. leta svoje starosti K 150
do 25. leta svoje starosti K 180
od 25. » » » naprej K 200

Dopusti se jim dovoljujejo po med-
sebojnem dogovoru med delodajalci in
delojemalci.

Poročeni dobijo 20% več meseč-
nih dohodkov.

2. Nabavni prispevek.

Ako je nastavljenec ali pomožni
delavec, brez razlike spola, 6 mesecev v
isti službi, dobi najmanj 25% novo ure-
jene mesečne plače, kateri prispevek

se izplača 30. VI. in 31. XII. vsakega
leta, v slučaju prejšnjega izstopa pa za
dotični čas spadajoča svota.

3. Različne nagrade.

Blago, katero rabi delojemalec nor-
malno za sebe in svojo rodbino, dobi
od svojega delodajalca po medseboj-
nem dogovoru. Vse nagrade odpadejo.

4. Letni dopusti.

Glede dopustov veljajo določila
trgovskega oz. trgovsko pomočniškega
zakona. Vojna leta se štejejo nepre-
trgoma.

Za časa dopusta ima nastavljenec
pravico do plače. Dopusti se urejujejo
sporazumno z delodajalci, biti pa mo-
rajo neprekinjeni; nedelje in prazniki
se štejejo enako delavnikom v dopust.
V slučaju bolezni, nesreče ali nezgode
odpadajoči čas se ne sme vračunati v
dopust.

5. Delavni čas.

Zakoniti delavni čas se urejuje po
Gremiju trgovcev Celje. Za delo ob
nedeljah in praznikih, kakor tudi čez-
urnine ob delavnikih, mora dobiti delo-
jemalec plačo po dogovoru z deloda-
jalcem po razmerju svoje plače.

6. Odpovedni rok.

Za odpoved službe so merodajna
določila trgovskega oz. obrtnega zakona,
ako ni drugače dogovorjeno med delo-
dajalcem in delojemalcem.

7. Delegati pomočniškega zbora.

Delodajalci priznajo Pomočniški
zbor pri Gremiju trgovcev Celje kot
edino legitimno zastopstvo trgovskih
nastavljencev. Istotako se priznajo dele-
gati, katere izvoli pomočniški zbor
iz svoje sredine.

8. Vajenci.

Glede vajencev veljajo določila
obrnškega reda.

9. Začetek pogodbe.

Ta pogodba veja in stopi v ve-
ljavo s 1. aprilom 1920.

10. Obveznost.

Ta pogodba je obvezna za vse
člane Gremija trgovcev Celje kakor
tudi za vse člane pomočniškega zbora
pri Gremiju trgovcev Celje. Medsebojne
prepise se razsoja v smislu § 27 gre-
mijalnih, § 1 lit. d. pravil pomočniškega
zbora in pravil razsodišča Gremija trgov-
cev Celje.

Ta pogodba ostane v veljavi eno
leto, t. j. do 1. 4. 1921. Če se 14 dni
pred potekom ne odpove od katere-
koli strani, velja še eno nadaljnjo leto.

11. Posebna določila.

Nastavljencem, ki imajo že dosedaj
večje plače, kakor tu določeno, osta-
nejo iste še v naprej.

Samolastna odtegnitev od dela se
vračuna in odtegne od plače.

Kozličje kože

ovčje, kozje in vse druge
kože kupi po najvišjih cenah

Maks Stössl, Celje

Kralja Petra cesta 23.

598 10-1

Ivan Strelec

tapetnik v Celju, Samostanska ul. 2.

Prezame vsa tapetarska dela, kakor napravo
žimnic, tapetniških mobilij itd. Popravila iz-
vršuje točno in solidno. Točasno v zalogi
divani in etomani. 50-1

Apno

(nevgašeno) prve vrste
več meterskih stotov. Dobava sredi
majnika. Kje, pove upravnistvo Nove
Dobe. 583 2-1

„Pension“

Gregorčičeva ulica št. 11.
fina domača hrana, cene nizke. Abo-
nement v hiši in zunaj hiše. 580 2-2

Stole, žimnice, razno pohištvo
in tapetniške izdelke ima v
založbi:

Marija Baumgartner
Gosposka ulica 25.
287 156-85

Naročila se izvršujejo točno insoludno.

Naznanjam cenjenemu občinstvu,
da prevzamem vsa manjša v
stavbeno stroko
spadajajoča dela, po-
sebnost napravo in popravo šte-
dilnikov in druga enaka dela ter
se priporočam
Leopold Mittoni
Celje, Gosposka ulica 34.
586 3-2

Južnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je naša iskreno ljubljena mati, ozir. stara mati,

Marija Jelen roj. Prosenjak

po dolgi mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, v 68 letu
svoje starosti dne 27. tm. mirno v Gospodu zašpala.

Pogreb rajne se vrši dne 29. tm. ob 16 uri iz hiše žalosti
Dolgopolje št. 5 na okoliško pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bode brala dne 30. tm. ob 8 uri
v cerkvi sv. Danijela.

CELJE, dne 27. aprila 1920.

Jozefa Jelen roj. Mailänder

Ivan Jelen, častn. namestnik,

sinaha

sin

Ivan in Miroslav nečaka

Roza in Ana, hčerki.

Mesto posebnih obvestil.

599 1

Oglas odprave „JADRAN“ Maribor.

SOL samo po vagonih,
dobavlja takoj

594 3-1 uvozna in izvozna tvrdka

Ferdo Sert, Maribor, Koroška c. 21.

Brzjavaj: SERT, Maribor. Telefon interurban šte. 265.

VINO na debelo!
BRAČA KASTL
ZAGREB, Gunduličeva ulica 14.

Telefon št. 21-28. 369 26-27

LASTNI DOM

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo
V GABERJU PRI CELJU

VABILO

na XIX. redni občni zbor

ki bode v nedeljo, dne 9. maja 1920 ob 8. uri v
zadružni pisarni v Celju, Prešernova ulica šte. 15.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva; 2. odobrenje računskega zaključka
in bilance, ter razdelitev čistega dobička leta 1920; 3. slučajnosti.

Opomba: Če občni zbor ob določeni uri ne bode sklopčen, se
vrši eno uro pozneje z istim dnevnim redom, na katerem bode sklepalo
navzoče število zadružnikov. (§ 60 zadr. pravil).

Celje, dne 26. aprila 1920.

Dr. Anton Božič,
predsednik.

Seno!
prodaja 600 2-1
Hubert Gallé
grajščina Lemberg
Dobrna pri Celju.

Mlada prodajalka

Zeli stopiti v Celju v špecerijsko trgo-
vino v službo. Ponudbe pod »Proda-
jalka« na upravo lista. 573 2-2

Št. 2255. Razglas.

V nedeljo dne 9/5. tl. popoldne ob
2 uri je prostovoljna javna dražba 2
težkih vozov v mestni klavnici, h ka-
teri se vabi vse interesente.

Mestni magistrat celjski, 27./IV. 1920.
Za vladnega komisarja:

596 1 Fohn I. r.

Knjige

antikvarične

kupi trgovina knjig, umetnin in
muzikalij 579 3-3

Goričar & Leskovšek, Celje.

Iv. Ravnikar

veletrgovina, Celje,

priporoča špecerijsko blago
in vse vrste mineralnih
voda na drobno in debelo.